Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0245

Europos investicijų banko grupės finansinė veikla. 2025 m. metinis pranešimas

2026 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos investicijų banko grupės finansinės veikla. 2025 m. metinis pranešimas“ (2025/2213(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 ir 309 straipsnius ir į prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 5 dėl Europos investicijų banko (EIB) statuto,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 41–43 straipsnius,

– atsižvelgdamas į EIB statutą,

– atsižvelgdamas į 2026 m. sausio 29 d. paskelbtą EIB grupės 2026–2028 m. veiklos planą ir į 2025 m. sausio 30 d. EIB grupės 2025–2027 m. veiklos planą,

– atsižvelgdamas į 2026 m. sausio 29 d. paskelbtą EIB grupės 2025 m. veiklos ataskaitą „Europos varomoji jėga“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 20 d. paskelbtas EIB aplinkos, klimato ir socialinio išsamaus patikrinimo procedūras,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 15 d. paskelbtą „EIB pasaulyje“ strateginę kryptį,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 14 d. paskelbtą 2025 m. EIB investicijų tyrimą „Europos Sąjunga. Apžvalga“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugsėjo 15 d. paskelbtą EIB publikaciją „Inovacijų potencialo išnaudojimas. ES technologijų infrastruktūros finansavimo poreikių tenkinimas“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 3 d. paskelbtą 2022 m. EIB vertinimo veiklos ataskaitą ir 2023–2025 m. darbo programą,

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 13 d. paskelbtą EIB grupės skundų nagrinėjimo politiką,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 8 d. paskelbtą EIB publikaciją „EIB skolinimo energetikos sektoriui politika“,

– atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 11 d. EIB direktorių valdybos patvirtintą EIB grupės 2021–2025 m. Klimato banko veiksmų planą, 2025 m. spalio 3 d. paskelbtą Klimato banko veiksmų plano 2 etapą ir į 2020 m. lapkričio 15 d. paskelbtą EIB klimato strategiją,

– atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 2 d. EIB aplinkos ir socialinius standartus,

– atsižvelgdamas į EIB grupės įperkamo ir tvaraus būsto veiksmų planą,

– atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 10 d. paskelbtą EIB publikaciją „EIB pasaulyje – partnerystės, žmonės, poveikis“,

– atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 6 d. paskelbtą EIB grupės lyčių lygybės ir moterų ekonominio įgalėjimo strategiją ir į 2026 m. kovo 3 d. paskelbtą EIB grupės Trečiąjį lyčių lygybės veiksmų planą (2026–2030 m.),

– atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 3 d. paskelbtą EIB grupės darbuotojų elgesio kodeksą,

– atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 4 d. EIB valdybos patvirtintą EIB solidarumo paketą Ukrainai,

– atsižvelgdamas į 2025 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatą „ES konkurencingumo kelrodis“ (COM(2025)0030),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatą „Švarios pramonės kursas. Bendros konkurencingumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veiksmų gairės“ (COM(2025)0085),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatą „Įperkamos energijos veiksmų planas. Tikrosios mūsų energetikos sąjungos vertės atskleidimas siekiant visiems europiečiams užtikrinti įperkamą, efektyvią ir švarią energiją“ (COM(2025)0079),

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas (ECF), įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programą, panaikinami reglamentai (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES)

2021/697, (ES) 2021/783 ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EGPP], (COM(2025)0555),

– atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio mėn. įsigaliojusį Komisijos, Europos Audito Rūmų ir Europos investicijų banko trišalį susitarimą,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A10-0170/2026),

A. kadangi EIB teigimu 2025 m. jo bendros investicijos pasiekė rekordinį lygį – 100 mlrd. EUR, palyginti su 89 mlrd. EUR 2024 m.; kadangi EIB sverto koeficientas padidintas iki 290 proc., suteikiant EIB papildomų galimybių investuoti ir remti bendrus ES prioritetus;

B. kadangi EIB padeda spręsti rinkos nepakankamumo ir investicijų spragų problemas, skatindamas privatųjį kapitalą ir veikdamas kaip rinka grindžiama finansų įstaiga, vadovaudamasi patikimais bankininkystės principais;

C. kadangi EIB, kuris visiškai priklauso valstybėms narėms, užduotis – padėti siekti Sąjungos tikslų, visų pirma plėtoti vidaus rinką ir stiprinti Sąjungos potencialą darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir konkurencingumo bei dvejopos pertvarkos srityse; kadangi šie įgaliojimai taip pat apima ES politikos propagavimą trečiosiose šalyse;

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina EIB 2024–2027 m. strategines veiksmų gaires, kuriomis siekiama remti ES politinius prioritetus, be kita ko, telkti investicijas, kad būtų stiprinama Europos ekonominė ir pramoninė bazė, remiamos inovacijos, konkurencingumas, ypatingos svarbos technologijos, saugumas ir gynyba, skatinamas tvarų augimas, žalioji ir skaitmeninė pertvarka, regioninė plėtra, moderni ir ypatingos svarbos infrastruktūra, įskaitant socialinę infrastruktūrą, pvz., būsto, švietimo ir sveikatos srityse, ir atsparus bei novatoriškas žemės ūkio sektorius, taip pat orientuotis į Europos MVĮ ir startuolius, kartu skatinant tarptautines partnerystes ir baigiant kurti santaupų ir investicijų sąjungą;

2. pabrėžia, kad jau daug metų EIB savo veiklą glaudžiai derina su Europos prioritetais; labai palankiai vertina tai, kad daugiau dėmesio skiriama investicijoms, kuriomis stiprinamas Europos konkurencingumas, pramonės atsparumas ir saugumas, ir ragina jas greitai ir veiksmingai įgyvendinti; remia EIB, kaip klimato banko, vaidmenį ir pažymi, kad klimato politikos veiksmai laikomi svarbiausiu strateginiu EIB grupės prioritetu 2024–2027 m. laikotarpiu – žaliajai pertvarkai skiriama gerokai virš 50 proc. metinių investicijų; ragina daugiau investuoti į su konkurencingumu susijusius prioritetus, visų pirma susijusius su MVĮ ir startuoliais, ir į novatoriškų Europos įmonių plėtrą, atsižvelgiant į jų itin svarbų

vaidmenį mažinant Europos konkurencingumo atotrūkį; pabrėžia, kad EIB turi išlaikyti subalansuotą portfelį be kita ko saugumo ir gynybos, klimato, konkurencingumo, sanglaudos, inovacijų, bendradarbiavimo ir vystymosi srityse;

3. pabrėžia, kad EIB yra patikimas veikėjas tarptautinėse finansų rinkose, kaip matyti iš jo AAA kredito reitingo; pabrėžia, kad tam, kad jis galėtų rinkti lėšas palankiomis sąlygomis, labai svarbu šį reitingą išlaikyti, ir kad reitingui sumažėjus labai padidėtų finansavimo išlaidos; ragina EIB atidžiai stebėti savo išplėstos veiklos gynybos srityje poveikį savo AAA kredito reitingui;

4. pabrėžia esminį EIB vaidmenį sutelkiant viešąjį ir privatųjį finansavimą, siekiant šalinti investicijų spragas ir padidinti Sąjungos ekonominį atsparumą sudėtingoje pasaulinėje aplinkoje; primena, kad labai svarbus yra tarpvalstybinis koordinavimas, kapitalo rinkos integracija ir geras bendrosios rinkos veikimas; ragina Komisiją ir EIB visapusiškai išnaudoti EIB potencialą ir pritraukti žaliajai, skaitmeninei ir socialinei pertvarkai būtiną finansavimą;

5. pabrėžia, kad ES lygmens veiksmai turėtų papildyti, o ne išstumti valstybių narių investicijas; todėl ragina užtikrinti pakankamą EIB tinkamumo ir vertinimo sistemos lankstumą, kad būtų atsižvelgta į nacionalinius ir regioninius investicijų poreikius; primena, kad valstybiniai plėtros bankai ir institucijos turėtų sumažinti perspektyvių projektų riziką ten, kur esama rinkos spragų, nepakeisdami privataus kapitalo; be to, pabrėžia, kad EIB turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį sudarant sąlygas tiek komerciniams, tiek valstybiniams bankams investuoti į Europos gynybos sektorių; pažymi, kad ES tvaraus finansavimo sistemoje nenustatyti visa apimantys investicijų į gynybą apribojimai;

6. palankiai vertina raginimą kitoje daugiametėje finansinėje programoje sustiprinti EIB, kad jis galėtų teikti finansinę paramą bendriems ES prioritetams, visų pirma pagal EKF programą „InvestEU“ ir fondą „Globali Europa“, taip pat taikant finansines priemones ir biudžeto garantijas, kurios pasirodė esančios labai veiksmingos siekiant pagrindinių ES politikos tikslų; pabrėžia, kad EIB turėtų sutelkti pakankamą finansavimą, padidinti likvidumą ir užmojus remti privačiąsias ir viešąsias investicijas pagal programą „InvestEU“; atsižvelgdamas į savo preliminarų pranešimą dėl 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos, ragina stiprinti sėkmingas Sąjungos programas, pvz., programą „InvestEU“, ir didinti investicijų partnerystę su EIB grupe, užtikrinant, kad kiekvienas Sąjungos lygmeniu išleistas euras būtų panaudotas kuo veiksmingiau ir paveikiau;

7. pabrėžia, kad svarbu didinti EIB finansavimo ir kitų ES priemonių papildomumą ir sinergiją, siekiant kuo labiau padidinti poveikį ir užtikrinti nuoseklias teritorinių investicijų strategijas; ragina EIB ir

Komisiją sukurti aiškias koordinavimo sistemas, kurios palengvintų bendrą šių priemonių naudojimą projektų lygmeniu;

8. ragina EIB aktyviai remti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) inicijuotų projektų tęstinumą ir užbaigimą, užtikrinant, kad pasiekti rezultatai būtų matyti pasibaigus projektų terminams; pabrėžia, kad EIB finansavimas ir techninė pagalba gali būti itin svarbi jungtis užtikrinant, kad pagal EGADP finansuojami projektai darytų numatytą ekonominį ir socialinį poveikį;

9. ragina EIB toliau plėtoti novatoriškas finansines priemones, kad būtų sutelktos didelės Europos privačios santaupos produktyvioms investicijoms, ypač bendradarbiaujant su instituciniais investuotojais rizikos kapitalui remti, siekiant prisidėti prie santaupų ir investicijų sąjungos pažangos; pabrėžia, kad EIB remiamos investicijos turėtų apimti poveikio konkurencingumui vertinimus, užtikrinant, kad Sąjungos lėšos veiksmingai skatintų inovacijas, našumą ir rinkos plėtrą pagrindiniuose pramonės sektoriuose;

10. primena, kad EIB buvo pirmasis žaliųjų obligacijų emitentas, o dabar yra didžiausias įvairių valiutų žaliųjų obligacijų emitentas; palankiai vertina tai, kad 2025 m. balandžio 2 d. EIB išleido pirmąją informuotumo apie klimato kaitą obligaciją, suderintą su ES žaliųjų obligacijų standartų reglamentu[1]; pabrėžia svarbų EIB vaidmenį plėtojant žaliųjų obligacijų rinką ir teikiant finansavimo sprendimus tvarioms įmonėms;

Inovacijų skatinimas siekiant technologinės lyderystės

11. yra susirūpinęs dėl to, kad ES rizikuoja netekti kapitalo, talentų ir inovacinių pajėgumų, kurie atitektų greičiau veikiantiems pasauliniams konkurentams, ir kad ES ir toliau atsilieka bazinių didelio poveikio technologijų kūrimo srityje; palankiai vertina tai, kad pradėta programa „TechEU“, kuri yra grindžiama sėkminga Europos technologijų lyderių iniciatyva ir kuriai yra sutelkta iki 250 mlrd. EUR investicijų; ragina šioje programoje pirmenybę teikti investicijoms, kurios gali konkuruoti pasauliniu mastu ir prisidėti prie ilgalaikio tvaraus augimo, taip pat stiprinti Europos tiekimo grandines ir mažinti strateginę priklausomybę; pabrėžia, kad reikia didinti investicijas į ilgalaikiam atsparumui itin svarbias Europos technologijas ir sektorius, įskaitant puslaidininkius, baterijų vertės grandines, skaitmeninį suverenumą ir švarių technologijų gamybą; ragina EIB padidinti 2027 m. numatytą finansavimo dalį; ragina MVĮ, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms subalansuotai ir

---

[1] 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2631 dėl Europos žaliųjų obligacijų ir neprivalomo informacijos apie obligacijas, kurios platinamos kaip aplinkos atžvilgiu tvarios, atskleidimo bei neprivalomo informacijos apie su tvarumu susietas obligacijas atskleidimo (OL L, 2023/2631, 2023 11 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

visapusiškai paskirstyti išteklius pagal programą „TechEU“, siekiant užtikrinti, kad konkurencingumas būtų tinkamai remiamas kartu su kitais pagrindiniais tikslais; pabrėžia, kad reikia paspartinti tokių programų diegimą, siekiant neatsilikti nuo inovacijų ir startuolių kūrimo tempo; ragina padidinti Europos investicijų fondo biudžetą, skirtą ES rizikos kapitalo ekosistemai;

12. pažymi, kad 2025 m. beveik 60 proc. EIB finansavimo buvo skirta perėjimui prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos; ragina EIB stiprinti konkurencingumą ir ekonominį saugumą sudarant sąlygas nuspėjamai, įtraukiai, sąžiningai ir įperkamai pertvarkai, nesukuriant nereikalingos naštos pramonei ir namų ūkiams; pabrėžia, kad investicijos į klimatą ir aplinką gali padėti stiprinti Europos pramoninę bazę, našumą ir konkurencingumą pasaulyje; remia investicijas visose pramonės vertės grandinėse, įskaitant mažo anglies dioksido kiekio technologijas, kad būtų sudarytos sąlygos ekonomiškai tvariems priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo būdams, kai tokios investicijos yra grindžiamos inovacijomis ir turi aiškų potencialą didinti rinkos konkurencingumą ir Europos strateginį savarankiškumą; ragina EIB, finansuojant mažo anglies dioksido pėdsako energetikos projektus, įskaitant branduolinę energiją, taikyti technologijų atžvilgiu neutralius vertinimo kriterijus, pvz., anglies dioksido intensyvumą per gyvavimo ciklą ir tinklo stabilumą, kartu visapusiškai gerbiant kiekvienos valstybės narės suverenią teisę nustatyti savo energijos rūšių derinį;

13. primena, kad švarios technologijos gali padėti stiprinti ES suverenumą ir konkurencingumą; palankiai vertina EIB suderinimą su ES tvaraus finansavimo sistema, įskaitant ES taksonomijos kriterijų integravimą; ragina toliau vykdyti investicijas, turinčias aiškų ir išmatuojamą poveikį išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui; pabrėžia, kad reikia investuoti į prisitaikymą prie klimato kaitos ir atsparumą jai; ragina investuoti į mokslinius tyrimus ir plėtrą, taip pat į novatoriškas pasirengimo klimato kaitai technologijas; palankiai vertina EIB ir Europos aplinkos agentūros (EAA) susitarimą stiprinti bendradarbiavimą biologinės įvairovės ir klimato politikos veiksmų srityje; tikisi, kad EIB panaudos savo teikiamą techninę pagalba ir konsultavimo paslaugas, visų pirma siekdamas remti projektus, kuriais užtikrinama įperkama prieiga prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos, daugiausia dėmesio skiriant energijos kainų mažinimui ir energijos tiekimo saugumo užtikrinimui, be kita ko, pažeidžiamiems namų ūkiams;

14. pažymi, kad 2025 m. EIB skyrė 16 mlrd. EUR finansavimą mažosioms įmonėms ir startuoliams; pabrėžia, kad siekiant remti konkurencingų Europos įmonių augimą ir tarptautinimą labai svarbu gerinti prieigą prie finansavimo, visų pirma rizikos kapitalo, privataus kapitalo ir veiklą plečiančioms įmonėms skirto finansavimo; ragina dėti daugiau pastangų siekiant panaikinti sparčiai augančių įmonių finansavimo trūkumą ir skatinti dinamiškesnę ir labiau integruotą Europos

kapitalo rinką; laikosi nuomonės, kad reikėtų dėti daugiau pastangų siekiant sutelkti papildomus išteklius MVĮ ir veiklą plečiančioms įmonėms, kad jos galėtų konkuruoti pasauliniu mastu; ragina EIB padidinti MVĮ finansavimą visoje Sąjungoje; ragina EIF pradėti įgyvendinti daugiau iniciatyvų startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms remti;

15. ragina EIB toliau paprastinti ir spartinti paraiškų teikimo ir patvirtinimo procedūras, mažinti administracinę naštą ir stiprinti paramą smulkiesiems paramos gavėjams, įskaitant vietos ir regioninės valdžios institucijas, savivaldybes, MVĮ ir startuolius, užtikrinant, kad išankstinės sąlygos ir ataskaitų teikimo reikalavimai būtų proporcingi lėšų skyrimo vertei ir (arba) paramos gavėjo dydžiui, nepakenkiant finansiniams standartams, ir finansavimą skirti remiantis efektyvumu, ekonominiu gyvybingumu ir išmatuojamu poveikiu; visų pirma ragina gerinti MVĮ ir startuolių galimybes gauti finansavimą, be kita ko, taikant supaprastintus tinkamumo kriterijus ir procedūras pagal programą „InvestEU“ ir EIF, ypač mažiau išsivysčiusiuose ir kaimo regionuose, kartu teikiant didesnę techninę pagalbą; be to, ragina skirti finansavimą remiantis efektyvumu, ekonominiu gyvybingumu ir išmatuojamu poveikiu, taip pat atlikti proporcingus ex post vertinimus, kad būtų užtikrintas veiksmingas išteklių naudojimas ir privačių investicijų pritraukimas; reiškia susirūpinimą dėl to, kad paramos gavėjams nustatyti neproporcingi aplinkos, socialiniai ir valdymo ataskaitų teikimo reikalavimai atgraso nuo ekonomiškai perspektyvių projektų ir dėl jų Europos įmonės atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje, ir ragina EIB peržiūrėti šiuos reikalavimus, kad būtų užtikrintas proporcingumas;

Energetinio saugumo ir saugaus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo pramonės konkurencingumui didinti finansavimas

16. pabrėžia, kad pramonės konkurencingumas grindžiamas nuspėjamomis ir prieinamomis energijos kainomis; primena, kad dėl geopolitinių iššūkių ir tiekimo apribojimų energijos tiekimo nepastovumas tebėra ES ekonomikos struktūrinė rizika; atkreipia dėmesį į tai, kad 2026 m. EIB daug dėmesio skiria konkurencingumui ir saugumui didinti; ragina EIB remti energetikos infrastruktūros projektus, įskaitant finansuojamus pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę, siekiant sumažinti energijos kainas namų ūkiams ir įmonėms ir padidinti energijos tiekimą;

17. su pasitenkinimu pažymi, kad 2025 m. EIB užregistravo 33 mlrd. EUR finansavimą Europos energetiniam saugumui užtikrinti, iš viso remdamas 108 mlrd. EUR investicijų, įskaitant 11 mlrd. EUR atsinaujinantiesiems energijos ištekliams 2025 m.; ragina pragmatiškai įgyvendinti klimato ir energetikos politiką, užtikrinant ekonomiškai efektyvių sprendimų finansavimą, laikantis ES taksonomijos ir vadovaujantis išmatuojamu ekonominiu poveikiu, kuriuo užtikrinama įperkama energija, strateginė nepriklausomybė, sistemos patikimumas ir infrastruktūros plėtra; primena, kad teisinga

pertvarka yra vienas iš EIB klimato veiksmų gairių ramsčių, ir palankiai vertina EIB pastangas užtikrinti, kad perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos būtų socialiniu atžvilgiu sąžiningas ir tvarus, nė vieno nepaliekant nuošalyje;

18. pažymi, kad ypatingos svarbos žaliavų tiekimo saugumas yra labai svarbus tiek žaliajai, tiek skaitmeninei pertvarkai, taip pat gynybos sektoriui ir apskritai ES pramoninei bazei; primena EIB vaidmenį Europos žaliavų aljanse ir Sąjungos tikslą tapti labiau autonomiška užtikrinant ypatingos svarbos žaliavų tiekimą; pabrėžia, kad svarbu, kad ypatingos svarbos žaliavoms būtų taikomas žiedinės ekonomikos metodas, pagrįstas perdirbimu ir pakartotiniu panaudojimu, siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo trečiųjų šalių ir sustiprinti strateginį savarankiškumą; todėl ragina EIB daugiau investuoti į ypatingos svarbos žaliavų sektorių, kad būtų padidintas atsparumas žaliavų srityje, ypatingą dėmesį skiriant ypatingos svarbos žaliavų akto[2] tikslų, t. y. antrinių žaliavų gavybos, perdirbimo ir perdirbimo, įgyvendinimui;

19. ragina stiprinti ES lygmens koordinavimą svarbiausiųjų žaliavų srityje, įskaitant glaudesnį EIB, eksporto kreditų agentūrų ir kitų viešųjų finansų įstaigų bendradarbiavimą; pažymi, kad ES atsilieka nuo konkurentų, pvz., Kanados, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Australijos, kurios taiko labiau suderintus „veiksmų visais valdžios lygmenimis“ finansavimo metodus; pabrėžia, kad visi remiami su ypatingos svarbos žaliavomis susiję projektai turi atitikti aukštus aplinkos ir socialinius standartus; ragina EIB didinti skaidrumą atrenkant ir finansuojant projektus, apimančius visus ypatingos svarbos žaliavų etapus, kaip apibrėžta ypatingos svarbos žaliavų akte;

Gynyba ir išorės veiksmai

20. pritaria 2025 m. kovo mėn. EIB veiksmų planui dėl Europos saugumo ir gynybos pajėgumų stiprinimo; palankiai vertina papildomą 4 mlrd. EUR vertės naują finansavimą, kuris sudaro beveik 5 proc. visų EIB investicijų ES; primena, kad pasikeitė trumpalaikiai ir vidutinės trukmės ES prioritetai, o tai daro didelį spaudimą nacionaliniams biudžetams, kiek tai susiję su investicijomis į gynybą ir saugumą; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į EIB įgaliojimus remti Sąjungos tikslus, EIB turėtų toliau didinti savo dalyvavimą šiuose strateginiuose sektoriuose, kartu išsaugodamas savo AAA reitingą; atkreipia dėmesį į tai, kad EIB finansinė parama kariniam mobilumui, strateginei infrastruktūrai ir pažangiosioms technologijoms yra labai svarbi skatinant rinkos integraciją ir stiprinant bendrus Europos interesus;

---

[2] 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020 (OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

palankiai vertina tai, kad atnaujinti tinkamumo kriterijai, kuriais didinama parama mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei startuoliams teikiant pritaikytas finansines priemones, pvz., rizikos skolą, investicijas į nuosavą kapitalą ir specialias kredito linijas; pažymi, kad gynybos išlaidos turėtų užtikrinti strateginį nuoseklumą ir subalansuotą požiūrį ir neturėtų kenkti socialinėms ir aplinkosaugos išlaidoms ar ilgalaikei Sąjungos politikai;

21. primena, kad tam tikriems strateginiams gynybos ir saugumo pramonės sektoriams ir toliau taikomi EIB finansavimo apribojimai; pažymi, kad, nepaisant 2025 m. kovo 21 d. EIB sprendimo išplėsti tinkamumo finansuoti aprėptį, tebėra likusių kliūčių, trukdančių visapusiškai sutelkti privatųjį kapitalą Europos saugumui remti; ragina EIB valdytojų tarybą toliau pritaikyti EIB praktiką, susijusią su skolinimu gynybos pramonei, kaip nurodyta 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose;

22. pabrėžia svarbų ES ir EIB vaidmenį kuriant abiem pusėms naudingas ekonomines partnerystes su ES nepriklausančiomis šalimis, kurios yra labai svarbios ES pasaulinei pozicijai – skatinti taisyklėmis grindžiamą daugiašalę sistemą, darnų vystymąsi, demokratiją, žmogaus teises ir teisinę valstybę bei stiprinti atsparias tiekimo grandines ir tvarią infrastruktūrą; pabrėžia, kad EIB būtina sistemingai įtraukti pilietinę visuomenę ir vietos bendruomenes į visus projektų rengimo, įgyvendinimo ir vertinimo etapus, siekiant užtikrinti, kad strategijos „Global Gateway“ projektai atitiktų vietos poreikius ir duotų reikšmingų vystymosi rezultatų; atkreipia dėmesį į itin svarbų „EIB pasaulyje“ vaidmenį telkiant investicijas į darnų vystymąsi pagal iniciatyvą „Global Gateway“ ir į tai, kad 2025 m. jis viršijo 100 mlrd. EUR tikslą, taip sustiprindamas Europos ekonominius interesus ir patekimą į rinką konkurencingoje pasaulinėje aplinkoje;

23. labai palankiai vertina nuolatinę EIB paramą vykdant ir stiprinant viešojo ir privačiojo sektorių operacijas Ukrainoje ir remiant visos Afrikos prekybą, infrastruktūrą ir regioninę integraciją, kad būtų stiprinami ryšiai su Europa; pabrėžia, kad Ukrainos finansavimo poreikiams vien EIB ir ES paramos nepakanka;

24. yra susirūpinęs dėl sparčiai didėjančios skolos ir didesnių skolinimosi išlaidų besiformuojančiose rinkose ir besivystančiose šalyse tuo metu, kai pasauliniai sukrėtimai tapo dažnesni, o valdžios sektoriaus skola tokiose šalyse padidėjo net iki 55 metų; pabrėžia svarbų EIB vaidmenį teikiant finansavimą; palankiai vertina kitų daugiašalių institucijų vaidmenį padedant sumažinti netvarią skolos naštą;

25. pakartoja savo raginimą, kad „EIB pasaulyje“ derinimo operacijas vykdytų tik tose srityse, kuriose jos gali sukurti pridėtinę vertę vietos ekonomikai, vengtų privataus kapitalo išstūmimo ir užtikrintų, kad mišrus finansavimas nebūtų naudojamas pagrindinėms viešosioms paslaugoms, visų pirma sveikatos priežiūros, švietimo ir socialinės

apsaugos paslaugoms; primena, kad EIB investicijos šioje srityje turėtų būti grindžiamos ES vystymosi politikos tikslais, visų pirma tikslu didinti visuotinę prieigą prie įperkamų sveikatos priežiūros paslaugų, siekiant užtikrinti geresnius sveikatos priežiūros rezultatus visiems;

26. ragina valstybes nares iš dalies pakeisti EIB draudimo dalyvauti procedūrose sąrašą, kad būtų galima finansuoti ginklų ir šaudmenų gamybą neapsiribojant vien dvejopo naudojimo technologijomis, ir taip prisidėti prie Europos gynybos pramonės plėtros;

27. pabrėžia, kad EIB skolinimas ES nepriklausančiose šalyse turėtų sustiprinti ES išorės prioritetus; ragina EIB, kaip svarbų kriterijų, į ES nepriklausančioms šalims skirtą ES išorės skolinimo sistemą įtraukti šalių partnerių veiksmingą bendradarbiavimą migracijos valdymo srityje, įskaitant migrantų, neturinčių juridinės teisės pasilikti Sąjungoje, readmisiją ir grąžinimą;

Parama sanglaudai, žemės ūkiui ir būstui

28. pažymi, kad 2025 m. maždaug pusė EIB finansavimo buvo skirta investicijoms į mažiau išsivysčiusius ES regionus, o 3 mlrd. EUR skirta žemės ūkiui ir bioekonomikai; ragina EIB stiprinti bendradarbiavimą su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais ir regioninėmis finansų įstaigomis, kad būtų kuo labiau padidintas teritorinis Sąjungos finansavimo poveikis ir sumažinti regioniniai investicijų skirtumai; ragina naudoti mišrų finansavimą derinant ES sanglaudos fondus su EIB priemonėmis; pabrėžia, kad siekiant skatinti ekonominę konvergenciją ir propaguoti ekonominę ir teritorinę sanglaudą labai svarbu užtikrinti galimybę gauti tiesioginį finansavimą visuose regionuose ir kad tai, kartu su apsirūpinimo maistu saugumo stiprinimu, yra labai svarbu ES strateginiam savarankiškumui; ragina EIB sutelkti nuspėjamą ir pakankamą finansavimą jauniesiems ūkininkams;

29. ragina EIB grupę išlaikyti paramą žemės ūkiui ir sanglaudos politikai, įskaitant platesnį finansinių priemonių naudojimą siekiant pritraukti ES dotacijas ir privačias investicijas; pabrėžia tinkamo finansavimo pridėtinę vertę bendrai EIB ir Komisijos techninei pagalbai, teikiamai įgyvendinančiosioms institucijoms, siekiant padėti užtikrinti investicijų įgyvendinimą laiku ir papildomumą, visų pirma stiprinant administracinius gebėjimus ir plėtojant investicijų bazes; ragina plačiau naudoti mišrųjį finansavimą, skirtą pakankamai paramos negaunantiems regionams ir sanglaudos regionams, derinant ES struktūrinius ir investicijų fondus su kitomis priemonėmis;

30. palankiai vertina EIB grupės pastangas finansuoti socialinio būsto projektus visoje Sąjungoje; atsižvelgiant į didėjančią būsto krizę Europoje, ragina Banką imtis aktyvesnių veiksmų gerinant galimybes gauti įperkamą būstą; ragina EIB bendradarbiauti su kitais Europos

viešaisiais investicijų bankais, vietos viešosiomis finansų įstaigomis, vietos valdžios institucijomis, kooperatinio ir socialinio būsto bendrovėmis ir savivaldybėmis siekiant finansuoti būsto sprendimus ir pateikti ilgalaikius pragyvenimo išlaidų krizės sprendimus;

31. sveikina EIB pastangas remti projektus, kuriais įgyvendinamas Europos socialinių teisių ramstis ir JT darnaus vystymosi tikslai; ragina EIB vertinant projektus padidinti socialinių išmokų lyginamąjį svorį, kad būtų teikiami įperkami ilgalaikiai sprendimai;

Skaidrumas ir atskaitomybė

32. primena, kad EIB lėšos yra viešosios lėšos ir visada turi būti vykdoma jų vieša kontrolė ir užtikrinama atskaitomybė, ypač kai joms yra suteikiamos ES garantijos arba jas sudaro ES biudžeto lėšos; pakartoja savo raginimą sukurti struktūrizuotą tarpinstitucinę sistemą, kuria būtų užtikrinta sustiprinta parlamentinė priežiūra, geresnė prieiga prie informacijos ir galimybė Parlamentui prisidėti rengiant EIB strategines gaires; atkreipia dėmesį į pažangą, susijusią su 2025 m. tiesioginių užsienio investicijų skaidrumo indeksu, tačiau ragina toliau jį gerinti; pabrėžia, kad reikia fiskalinės atsakomybės ir veiksmingo lėšų naudojimo mokesčių mokėtojų pinigams apsaugoti; pažymi, kad griežtesni ataskaitų teikimo mechanizmai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti veiksmingą parlamentinę kontrolę;

33. pabrėžia, jog svarbu, kad EIB užtikrintų finansuojamų projektų atsekamumą; pabrėžia, kad EIB turėtų laiku skelbti išsamesnę informaciją apie projektus, įskaitant projektų pagrindimą ir aplinkybes, paaiškinimą, kaip jie atitinka bendrus ES prioritetus, ir informaciją apie faktinius finansavimą gaunančius ekonominės veiklos vykdytojus, aiškiai nurodant, kurie projektai yra remiami ES biudžeto lėšomis; palankiai vertina EIB sprendimą, priimtą atlikus ombudsmeno tyrimą, pradėti aktyviai skelbti savo už ES ribų vykdomų projektų, kurie gali turėti reikšmingą poveikį tose vietovėse, poveikio aplinkai ir socialinius vertinimus;

34. pabrėžia, kad, kai tinkama, turėtų būti naudojamos kruopščiai parengtos laikinos garantijos, o ne dotacijos, taip apribojant tiesioginį poveikį biudžetui ir sudarant palankesnes sąlygas privačiojo kapitalo sutelkimui; primena, kad garantijos kelia realią fiskalinę riziką ir joms turėtų būti taikoma tokia pati drausmė kaip ir tiesioginėms išlaidoms; pabrėžia, kad naudojant garantijas turi būti užtikrintas aukšto lygio skaidrumas bei demokratinė priežiūra ir įdiegti tinkami rizikos vertinimo mechanizmai; pabrėžia, kad privatūs investuotojai turėtų išlaikyti pirminę komercinės rizikos poziciją, o EIB intervencija turėtų išlikti ribota, aiškiai apibrėžta ir laikina, daugiausia dėmesio skiriant rizikai, kurios neprisiima privatūs rinkos dalyviai, ir užtikrinant su konkrečiu projektu susijusios rizikos mažinimą; ragina EIB derinimo operacijas vykdyti tik tose srityse, kuriose jos gali suteikti pridėtinės vertės vietos ekonomikai, kartu vengiant privačiojo kapitalo išstūmimo;

35. pabrėžia bendras dideles EIB veiklos išlaidas; todėl ragina nustatyti tinkamas rizikos mažinimo priemones, kad būtų padidintas išlaidų efektyvumas, kartu išsaugant banko veiklos veiksmingumą;

36. pažymi, kad EIB grupė veikia pagal dvejopą tvarką, pagal kurią ES biudžeto remiamas operacijas netiesiogiai tikrina Komisija, Audito Rūmai ir Parlamentas, priimdamas sprendimą dėl ES biudžeto įvykdymo patvirtinimo, o operacijoms, finansuojamoms iš EIB nuosavų išteklių, kuriuos sudaro iš valstybių narių surinktos lėšos (daugiau kaip trys ketvirtadaliai EIB operacijų) sistemingas išorės auditas ir nacionalinių parlamentų bei Europos Parlamento tikrinimas iš esmės netaikomi; pažymi, kad EIB turi išsamią vidaus atskaitomybės struktūrą, o EIB operacijų ir apskaitos sistemos priežiūrą atlieka išorės auditorius; sutinka, kad ši struktūra iš esmės atitinka tarptautinę praktiką; pažymi, kad ataskaitos Europos Parlamentui teikiamos nereguliariai, bendradarbiavimas su Europos ombudsmenu pasikeitė ir kad Audito Rūmų vaidmenį riboja dabartinės taisyklės ir įgyvendinimo tvarka; pabrėžia, kad šiai padėčiai ištaisyti EIB turi imtis konkrečių veiksmų, atsižvelgdamas į ankstesnius Parlamento rezoliucijose pateiktus raginimus ir į Europos biudžeto valdymo ir biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos išreikštą norą pradėti dialogą ir bendradarbiauti; ragina EIB į šį procesą aktyviai įtraukti nacionalines aukščiausiąsias audito institucijas, kad būtų užtikrinta atskaitomybė už operacijas, kurių Audito Rūmai šiuo metu netikrina, ir užtikrinta patikima atskaitomybė ir priežiūra;

37. atkreipia dėmesį į EIB audito komiteto vidaus priežiūros vaidmenį; pažymi, kad vadovaujantis tarptautiniu mastu pripažintais priežiūros standartais nevykdoma jokia išorės prudencinė priežiūra, išskyrus priežiūrą likvidumo valdymo srityje; ragina EIB Valdytojų tarybą, atsižvelgiant į EIB verslo modelio dydį, sudėtingumą ir ypatumus, nustatyti tinkamas priemones, kad būtų laikomasi aukščiausių išorės prudencinės priežiūros standartų, ir sykiu įvertinti, kokių reikia pakeitimų, susijusių su unikaliu EIB verslo modeliu;

38. yra susirūpinęs dėl tebesitęsiančio korupcijos tyrimo prieš buvusį EIB pirmininką; tikisi, kad Europos prokuratūra ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba šį atvejį nuodugniai ištirs, ir laukia visiško aiškumo šiuo klausimu; primena, kad už bet kokius pažeidimus ir netinkamą viešųjų lėšų naudojimą turėtų būti griežtai baudžiama;

39. ragina stiprinti EIB žmogaus teisių politiką; pabrėžia, kad poveikio aplinkai ir socialinio poveikio vertinimus turėtų atlikti nepriklausomi ekspertai ir kad turėtų būti įdiegti nepriklausomi tikrinimo mechanizmai, skirti EIB klientų vykdomai savikontrolei ir savideklaracijoms prižiūrėti;

40. pripažįsta EIB pastangas gerinti valdymo praktiką po to, kai 2023 m. EIB atliko vidaus apklausą; ragina toliau įgyvendinti EIB įvairovės, teisingumo ir įtraukties principus, įskaitant tikslą užtikrinti, kad iki

2026 m. pabaigos bent 40 proc. vadovaujamų pareigų užimtų moterys;

41. pakartoja savo raginimą EIB skubiai persvarstyti darbo pasidalijimą Valdymo komitete ir visų pirma užtikrinti, kad EIB pirmininko pavaduotojai niekada nesiimtų vadovauti projektams, vykdomiems jų kilmės šalyse, nepaisant to, kad Valdymo komitetas prisiima kolektyvinę atsakomybę už savo sprendimus, turint omenyje akivaizdžią interesų konfliktų riziką; atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo klausimu ES institucijos yra pateikusios daugybę rekomendacijų;

42. palankiai vertina tai, kad 2025 m., po pakartotinių Parlamento raginimų, EIB pasisiūlė pradėti derybas siekiant sudaryti susitarimą dėl tvirtesnio Parlamento ir EIB bendradarbiavimo; taip pat palankiai vertina bendrą sutarimą, kad derybos turėtų būti užbaigtos laiku; pabrėžia, kad tokiu susitarimu bus įforminta ir sustiprinta Parlamento ir EIB sąveika, taip parodant abipusį įsipareigojimą glaudžiau bendradarbiauti; pažymi, kad tokių susitarimų pridėtinę vertę patvirtina panašių susitarimų, sudarytų tarp Parlamento ir kitų Sąjungos institucijų ir įstaigų ar tarpvyriausybinių organizacijų, įgyvendinimas;

°

° °

43. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.